

Bu yeni tip bir personel olup, Amerikan Deniz Kuvvetlerinde, derin su dalğçlarından nöbeti devralmış bulunuyor. Deniz arslanları, bilindiği gibi, yelesi fok balıklarıdır. İnsana göre çok büyük bir üstünlükleri vardır. Şöyle ki, hiçbir antremana ve donatıma lüzum olmaksızın yaklaşık olarak 250 m. ye dalabilmektedirler; yabancı halde yakalanan bu foklar iki veya üç haftada terbiye edilebiliyor ve zaman zaman penslerle donatılan kuşum takımlarını kuşanmaya da razı oluyorlar. Bunları terbiye etmenin amacı, denize batmış olan ve ağırlığı 1000 Kg'a kadar varan şeyleri (torpil, donatım) çıkartmaktır. Yapılan en ilginç denemelerden biri, California'daki Point Mugu'n Biyoloji servisinde görevli «Turk»un bu penslerle dalışıdır; çıkarılacak cismin önüne varan fok, kendisini yukarıda vapurda bekleyenlere

aranan şeyi bulduğunu işaret etmek için tekrar su yüzüne çıkarak bir daha dalıyor; bunun üzerine gemi personeli pensleri çalıştıran naylon kabloyu harekete getiriyorlar. Arkasından Turk, yüz kilometre kadar uzakta bir füze tarafından bırakılan bir âlet torbasiyla yine yukarıya çıkıyor.

Deniz arslanlarının kayda değer bir yararlı tarafları da, denizaltı karanlığında görebildikleri için, denizaltı farlarına ihtiyaç göstermemeleridir. Amerikan Deniz Kuvvetleri bunlara, özellikle, bir kaza sonucu kaybedilen ya da uzay programlarında olduğu gibi isteyerek atılan âletlerin çıkarılmasında çok yararlı, ilerisi için çok şeyler vadeden yaratıklar gözüyle bakmaktadır.

SCIENCE ET VIE'den

Çeviren : NIZAMETTİN ÖZBEK

SAATTE 80 km. HIZLA VUKUA GELEN BİR ÇARPIŞMADA NELER OLUYOR?

Aşağı yukarı yüz Avrupalı ve Amerikalı gazeteci, son günlerde bir Volvo 142'nin duragan bir engelle saatte 80 Km. hızla çarpışmasında hazır bulunmuşlardır. Bu gösteri Volvo'nun Göteborg'daki Güvenlik Merkezinde yapılmıştır. Bu Güvenlik Merkezi, Volvo'nun bu sene açılışı yapılan Teknik Merkezinde kurulmuştur. 108.000 m² lik bir alanı kaplamakta olan merkez 220 milyon Kurona malolmuştur. Çalıştırılan insan sayısı 1.200 olup, yeni taşıtların incelenme, geliştirme ve denenmesi için gereken bütün tesisleri biraraya toplamıştır. Volvo, belki de bu hız altında bir çarpışmayı hemen hemen açıktan açığa gösteren dünya çapında ilk imalâtçı olmuştur.

Birçok kimseler saatte 80 Km. hızın pek yüksek bir hız olmadığını sanırlar. Fakat bir arabanın bu hızla durağan bir engele vurmasını gördükten sonra, herhalde görüşlerini değiştireceklerdir. Normal bir Volvo 142 ile yapılan deneme sonunda, ön kısım hemen hemen tamamen ezilmiştir. Bununla beraber oturma kısmı, neredeyse hiç zarar görmemiştir ve bütün uzmanlar, ön kısım, enerjiji yutmak üzere tasarlan-

dığından, taşıtta bulunacak yolcuların büyük bir ihtimalle sağ kalabilecekleri (tabii emniyet kemerlerini kuşanmış olmak şartıyla) görüşünde birleşmişlerdir.

Emniyet kemeri kuşanmanın önemi Volvo tarafından 28.000 kaza üzerinde yapılan incelemede açıkça ortaya çıkmıştır. Gerçekten saatte 90 Km. nin altındaki hızlarda, emniyet kemeri tokalanmış olarak ölüm olayına rastlanmadığı halde, kemeirin kuşanılmaması halinde saatte 20 Km. hızda çok görülmüştür.

ESV (Experimental Safety Vehicle-Güvenlik Deneme Taşıtı) Amerikan standartları hükümlerinin en şiddetlerinden biri, duragan engelle saatte 80 Km. hızla çarpışmaya ait olanıdır.

Bir 142 ile yapılan deneme Volvo'nun seri arabalarıyla buna hazır olduğunu ve kapılarında yan takviyelerle teçhiz edilen yeni 1973 modelleriyle de daha elverişli duruma geleceğini göstermektedir.

Arabaların güvenliğini islah için, aynı tür denemeler devamlı olarak yapılmaktadır.

LA PRÉVENTION ROUTIÈRE'den

Çeviren : NIZAMETTİN ÖZBEK